

Số: /BNN-TY

Hà Nội, ngày tháng năm 202

V/v chấn chỉnh công tác phòng chống
dịch bệnh, rà soát và báo cáo số liệu
dịch bệnh trên tôm nuôi nước lợ

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố nuôi tôm nước lợ

Theo báo cáo của các địa phương, từ đầu năm 2024 đến nay, tổng diện tích nuôi tôm nước lợ bị thiệt hại là 21.590 ha (do môi trường là 17.314 ha, không xác định được nguyên nhân là 155 ha), chiếm khoảng 96% trong tổng diện tích thủy sản nuôi bị thiệt hại, giảm 4,3% so với cùng kỳ năm trước (có tổng diện tích bị thiệt hại là 22.567 ha). Chủ yếu thiệt hại ở loại hình quảng canh, quảng canh cải tiến và tôm lúa (16.117 ha), còn lại là nuôi thâm canh, bán thâm canh (5.474 ha).

Diện tích tôm nuôi bị dịch bệnh là 4.121 ha (chiếm 19% trong tổng diện tích tôm bị thiệt hại), giảm 38,5% so với cùng kỳ năm 2023; chủ yếu là do bị mắc các bệnh: đốm trắng (1.181 ha), hoại tử gan tụy cấp tính (1.193 ha), đỏ thân, phân trắng, còi và vi bào tử trùng,... còn lại thiệt hại do môi trường, thời tiết và không rõ nguyên nhân. Tuy nhiên, qua kiểm tra thực tế và phản ánh của người nuôi tôm, công tác phòng chống dịch và báo cáo dịch bệnh trên tôm nuôi còn nhiều tồn tại, bất cập (*chi tiết tại Phụ lục gửi kèm*), đặc biệt là số liệu về diện tích tôm/số lượng tôm bị thiệt hại, dịch bệnh chưa sát với thực tế, có thể cao hơn nhiều so với số liệu báo cáo. Mặc dù Bộ đã triển khai thực hiện báo cáo dịch bệnh động vật thủy sản trên Hệ thống quản lý thông tin dịch bệnh động vật Việt Nam (VAHIS) từ tháng 6/2023, nhưng số địa phương thực hiện báo cáo dịch bệnh động vật thủy sản trên Hệ thống VAHIS là rất ít, có tuần chỉ có 1 - 2 địa phương báo cáo hiện trạng dịch bệnh.

Để khắc phục tồn tại, góp phần làm rõ thêm về thực trạng sản xuất và diễn biến dịch bệnh trên tôm, bảo đảm có đầy đủ dữ liệu, số liệu về thiệt hại, dịch bệnh phục vụ công tác phân tích dịch tễ, nhận định tình hình và đưa ra dự báo, cảnh báo, giải pháp xử lý kịp thời, phù hợp nhằm hạn chế thiệt hại cho người nuôi và tạo điều kiện cho ngành nuôi tôm phát triển bền vững, Bộ Nông nghiệp và PTNT đề nghị Ủy ban nhân dân (UBND) các tỉnh, thành phố quan tâm chỉ đạo các Sở, Ban, ngành của địa phương, UBND cấp dưới, các tổ chức, cá nhân có liên quan thực hiện một số nội dung sau đây:

1. Thực hiện nghiêm quy định của Luật Thú y, Nghị định số 35/2016/NĐ-CP, Nghị định số 90/2017/NĐ-CP, Thông tư số 04/2016/TT-BNNPTNT, Thông tư số 12/2024/TT-BNNPTNT (sửa đổi, bổ sung Thông tư số 04/2016/TT-BNNPTNT); Thông tư số 24/2022/TT-BNNPTNT, Quyết định số 434/QĐ-TTg ngày 24/3/2021 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch quốc gia phòng, chống một số dịch bệnh nguy hiểm trên thủy sản nuôi, giai đoạn 2021 - 2030 và các văn bản chỉ đạo của Bộ (*Công văn số 660/BNN-TY ngày 24/01/2024 gửi UBND các tỉnh, thành phố nuôi tôm nước lợ về việc tăng cường phòng, chống một*

số bệnh nguy hiểm trên tôm nuôi nước lợ; công văn số 7361/BNN-TY ngày 01/10/2024 về việc xây dựng kế hoạch và bố trí kinh phí PCDB năm 2025, Công văn số 7660/TB-BNN-VP ngày 10/10/2024 của Bộ Nông nghiệp và PTNT thông báo ý kiến kết luận của Thứ trưởng Phùng Đức Tiến tại Hội nghị phòng chống dịch bệnh động vật thủy sản năm 2024 và kế hoạch năm 2025) và hướng dẫn của cơ quan thú y trong công tác phòng chống dịch bệnh động vật thủy sản nói chung và dịch bệnh trên tôm nói riêng.

2. Rà soát, tăng cường năng lực hệ thống cơ quan quản lý chuyên ngành thú y địa phương theo chỉ đạo của Trung ương; báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, bố trí người có chuyên môn phù hợp để thực hiện công tác thú y tại cấp xã theo quy định của pháp luật; đồng thời xem xét cân đối và bố trí đủ kinh phí, nguồn lực, nhân lực có chuyên môn phù hợp để phục vụ công tác thú y thủy sản của địa phương.

3. Tuyên truyền, vận động, hướng dẫn người nuôi tôm và các tổ chức, cá nhân có liên quan thực hiện nghiêm quy định của pháp luật về thú y trong việc báo cáo, chia sẻ thông tin dịch bệnh động vật với nhân viên thú y, cơ quan quản lý chuyên ngành thú y hoặc chính quyền địa phương để có biện pháp xử lý kịp thời, bảo vệ vùng nuôi. Nghiêm túc thực hiện 3 không “**không** giấu dịch, **không** xả thải chưa qua xử lý gây ô nhiễm và lây lan dịch bệnh và sử dụng kháng sinh **không** theo hướng dẫn”

4. Chỉ đạo chấn chỉnh công tác phòng chống dịch động vật thủy sản, thống kê, báo cáo dịch bệnh thủy sản, cụ thể:

a) Giao cơ quan quản lý chuyên ngành thú y chủ trì, phối hợp với cơ quan chuyên ngành thủy sản và khuyến nông chủ động hướng dẫn người nuôi các biện pháp xử lý ao đầm (đặc biệt các vùng nuôi, ao nuôi đã có tôm mắc bệnh), quản lý ao/đầm nuôi, chủ động kiểm soát chất lượng con giống (thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng thông tin về các cơ sở tôm giống an toàn dịch bệnh, các cơ sở đã được giám sát dịch bệnh), thực hiện nghiêm túc lịch mùa vụ theo hướng dẫn của Cục Thủy sản; cập nhật tình hình chuẩn bị thả nuôi vụ mới, sẵn sàng công tác giám sát dịch bệnh và quan trắc môi trường phục vụ sản xuất kịp thời, hiệu quả.

b) Giao Sở Nông nghiệp và PTNT chỉ đạo cơ quan chuyên ngành thú y, thủy sản rà soát công tác thống kê số liệu thực tế về thiệt hại, dịch bệnh trên tôm nuôi (*về diện tích, số lượng, mức độ thiệt hại, dịch bệnh, phân loại theo đối tượng nuôi, hình thức nuôi, lứa tuổi, thời gian mắc bệnh,...*), bảo đảm số liệu chính xác, đầy đủ; triển khai nghiêm túc và có hiệu quả Hệ thống VAHIS trong báo cáo, chia sẻ thông tin dịch bệnh động vật thủy sản theo đúng chỉ đạo của Bộ (tại công văn số 3765/BNN-TY ngày 09/6/2023) và hướng dẫn của Cục Thú y.

c) Tăng cường quản lý hoạt động của các phòng thử nghiệm có hoạt động xét nghiệm bệnh động vật thủy sản, yêu cầu các phòng thử nghiệm thực hiện nghiêm quy định của Bộ Nông nghiệp và PTNT về báo cáo, chia sẻ thông tin dịch bệnh thủy sản.

d) Tăng cường công tác kiểm dịch tôm giống xuất tỉnh tại các địa phương, chia sẻ thông tin với các địa phương tiếp nhận nhằm chủ động phối hợp chặt chẽ trong công tác kiểm dịch, kiểm soát vận chuyển con giống; các chủ cơ sở sản xuất, ương dưỡng tôm giống cần tuân thủ quy chuẩn kỹ thuật về chất lượng tôm giống trước khi xuất bán cho người nuôi, tuân thủ khai báo kiểm dịch theo quy định.

đ) Tiếp tục triển khai đồng bộ các hoạt động quan trắc môi trường, tổ chức giám sát chủ động dịch bệnh để đưa ra dự báo, cảnh báo cho người nuôi; hướng dẫn người nuôi về mùa vụ thả nuôi, quy trình nuôi, hình thức nuôi phù hợp, sử dụng con giống thủy sản, vật tư đầu vào bảo đảm chất lượng và chủ động áp dụng các biện pháp ứng phó sự cố, phòng, chống dịch bệnh hiệu quả.

e) Xây dựng và triển khai kế hoạch xây dựng vùng, cơ sở, chuỗi sản xuất thủy sản ATDB theo "Kế hoạch quốc gia phòng, chống một số dịch bệnh nguy hiểm trên thủy sản nuôi, giai đoạn 2021-2030" của Thủ tướng Chính phủ và các quy định, chỉ đạo của Bộ Nông nghiệp và PTNT tại Thông tư số 24/2022/TT-BNNPTNT và các văn bản chỉ đạo có liên quan; Tổ chức giám sát chủ động một số tác nhân gây bệnh nguy hiểm trên thủy sản theo quy định của Bộ Nông nghiệp và PTNT, quy định của WOAHA và yêu cầu của thị trường các nước để đẩy mạnh xuất khẩu.

5. Chỉ đạo Thanh tra Sở, các cơ quan quản lý chuyên ngành thú y, thủy sản tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc tuân thủ quy định của pháp luật trong công tác phòng chống dịch bệnh, báo cáo dịch bệnh, kiểm dịch tôm giống, buôn bán, sử dụng thuốc thú y, thủy sản trên địa bàn; xử lý nghiêm mọi tổ chức, cá nhân vi phạm theo quy định của pháp luật.

Bộ Nông nghiệp và PTNT đề nghị UBND các tỉnh, thành phố quan tâm, chỉ đạo triển khai; trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc, đề nghị phản ánh kịp thời về Bộ để phối hợp xử lý./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PTTg. Trần Hồng Hà (để b/c);
- Bộ trưởng Lê Minh Hoan (để b/c);
- Cục Thú y và các đơn vị thuộc Cục (để t/h);
- Cục Thủy sản;
- Trung tâm KNQG;
- Sở NN&PTNT, CCCN&TY, CCTS các tỉnh, TP nuôi tôm nước lợ (để t/h);
- Lưu: VT, TY.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Phùng Đức Tiến

Phụ lục
MỘT SỐ TỒN TẠI, BẤT CẬP
TRONG CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG DỊCH BỆNH ĐỘNG VẬT THỦY SẢN
(Kèm theo Công văn số /BNN-TY ngày tháng năm 2024
của Bộ Nông nghiệp và PTNT)

Theo báo cáo của Cục Thú y, trong năm 2024, Cục Thú y đã cử các Đoàn công tác đến làm việc với các địa phương trọng điểm về nuôi trồng thủy sản và kiểm tra thực tế tại các vùng nuôi. Kết quả kiểm tra cho thấy công tác phòng chống dịch bệnh động vật thủy sản tại các địa phương còn nhiều tồn tại, bất cập. Công tác thú y thủy sản gặp rất nhiều khó khăn, vướng mắc, cụ thể:

1. Việc tuân thủ quy định của pháp luật về phòng chống dịch bệnh, báo cáo dịch bệnh thủy sản chưa được thực hiện nghiêm túc; nhiều ổ dịch nguy hiểm trên động vật thủy sản chưa được người nuôi báo cáo cho nhân viên thú y hoặc chính quyền địa phương; nhiều tổ chức, cá nhân (đặc biệt là nhân viên kỹ thuật của các công ty/ đại lý cung cấp vật tư cho người nuôi tôm) khi nhận được thông báo dịch bệnh từ người nuôi tôm cũng không báo cáo, chia sẻ cho cơ quan chức năng theo quy định của pháp luật về thú y;

2. Việc thu thập số liệu về thiệt hại, dịch bệnh, tổ chức lấy mẫu, xét nghiệm xác định nguyên nhân thường không kịp thời và gặp rất nhiều khó khăn; khi xảy ra hiện tượng tôm chết, có dấu hiệu bất thường hoặc có bệnh, người nuôi hầu như không khai báo với nhân viên thú y hoặc chính quyền địa phương mà chủ yếu thông báo cho nhân viên kỹ thuật của các công ty/ đại lý trực tiếp cung cấp vật tư cho người nuôi tôm (tôm giống, thuốc thú y thủy sản, thức ăn thủy sản,...) để được tư vấn, hỗ trợ vật tư, hóa chất, chế phẩm xử lý ao nuôi. Tụ ý xả thải không qua xử lý làm lây lan dịch bệnh và ô nhiễm môi trường.

3. Số liệu thống kê, báo cáo về thiệt hại, dịch bệnh trên tôm (diện tích, số lượng, mức độ, nguyên nhân, đặc điểm dịch tễ) hầu như chỉ là số liệu ước tính, chưa sát với thực tế, không dựa trên kết quả xét nghiệm và kiểm tra hiện trường; nguyên nhân là do lực lượng thú y tuyến xã quá mỏng, nhiều người không có chuyên môn phù hợp, phần lớn là phục vụ cho công tác phòng chống dịch bệnh trên cạn (tiêm phòng vắc xin, điều trị bệnh, xử lý ổ dịch), thiếu sự gắn bó với công tác thú y thủy sản (do mức phụ cấp thấp, thường phải kiêm nhiệm thêm nhiệm vụ khác và nhiều trường hợp người nuôi tôm không hợp tác, không khai báo với thú y xã nên không thể điều tra thu thập thông tin, khó nắm bắt chính xác số liệu dịch bệnh để báo cáo).

Việc báo cáo dịch bệnh động vật thủy sản trên Hệ thống quản lý thông tin dịch bệnh động vật Việt Nam (VAHIS) theo chỉ đạo của Bộ tại công văn số 3765/BNN-TY ngày 09/6/2023 còn nhiều bất cập, chưa thực hiện thường xuyên, còn địa phương chưa báo cáo lên Hệ thống.

4. Công tác thú y thủy sản tại nhiều địa phương chưa được quan tâm đúng mức, chưa bố trí đủ nhân lực thú y thủy sản cho cơ quan thú y tuyến huyện và

tỉnh, nhiều địa phương không có nhân viên thú y xã, một số địa phương giao Trung tâm dịch vụ nông nghiệp huyện thực hiện báo cáo dịch bệnh,... do vậy hệ thống báo cáo dịch bệnh bị đứt quãng ngay tại tuyến xã và tuyến huyện, phải qua nhiều cấp trung gian và không được thực hiện thường xuyên.

5. Việc bố trí kinh phí cho công tác thú y thủy sản chưa đáp ứng yêu cầu để triển khai các hoạt động chuyên môn, ngân sách bố trí cho phòng chống dịch bệnh thủy sản rất thấp (chiếm tỷ lệ khiêm tốn trong tổng ngân sách cấp cho công tác phòng chống dịch bệnh động vật); chưa có cơ chế, chính sách hỗ trợ vật tư, hóa chất cho người nuôi tôm xử lý dịch bệnh để khuyến khích người nuôi chủ động khai báo dịch bệnh; do vậy hiện tượng người nuôi tôm không khai báo dịch và tự xử lý dịch bệnh (theo kinh nghiệm bản thân hoặc theo tư vấn của các công ty/ đại lý) là khá phổ biến./.